

Betref: Reactie NVDE op consultatie INEK en Klimaatplan

Utrecht, 3 oktober 2019

Geachte heer, mevrouw,

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) is verheugd het eerste resultaat van de Klimaatwet te zien, met de opstelling van het Klimaatplan. De Klimaatwet beoogt te zorgen voor een stabiel beleid. De vooruitblik van het Klimaatplan vormt daar een belangrijk onderdeel in. Het Klimaatplan is een weergave van de voornemens uit het Klimaatakkoord. Met de looptijd van het Klimaatakkoord (tot 2030) vormt dit een vooruitblik op de komende tien jaar.

De NVDE neemt graag de gelegenheid te baat om enkele opmerkingen te plaatsen bij het Klimaatplan en het INEK.

Algemeen

We vinden het goed dat Nederland zich inzet voor een aandeel hernieuwbare energie dat hoger ligt dan minimaal noodzakelijk is. Wel zien we graag dat gestreefd blijft worden naar een zo hoog mogelijk percentage hernieuwbaar. Alles wat nu gerealiseerd kan worden, helpt in de strijd tegen klimaatverandering. Overigens wordt op pagina 8 van het INEK abusievelijk gesproken over een percentage van 27-35%, daar waar dit 27-33% moet zijn.

De borging van het klimaatakkoord is cruciaal. In het Klimaatplan dient daarom ook een voorstel te worden toegevoegd over wat er gebeurt indien de doelen niet gehaald worden. Ook cross-sectorale borging van het Klimaatakkoord dient nader uitgewerkt te worden.

De concept-INEK bevat, ondanks commentaar van de Europese Commissie, geen vermelding van tussentijdse mijlpalen voor de ontwikkeling van duurzame energie. De Governance-verordening vereist dat elke lidstaat een indicatief traject bepaalt met tussenstappen in 2023, 2025 en 2027. Het zou goed zijn om te vragen deze in de INEK te voegen, en hierop ook vooraf te consulteren.

Bij het beleid in de ons omringende landen zou het nuttig zijn om ook Denemarken en Noorwegen toe te voegen, gezien de verbindingen met deze landen middels elektriciteitskabels en gaspijpleidingen.

In het INEK staat op pagina 75, dat in de definitieve versie nader ingegaan wordt op financiële maatregelen. Die hadden ook in consultatie mogen worden gebracht.

Per sector

- In de sector **elektriciteit** mist nog dat de ambities voor hernieuwbare elektriciteit verhoogd kunnen worden bij elektrificatie in andere sectoren. Hierover wordt in 2021 besloten, is afgesproken in het Klimaatakkoord.
- De aandacht voor **landbouw** is vrij beperkt, terwijl dit een belangrijk onderdeel vormt van het Klimaatakkoord.
- In het hoofdstuk over **mobiliteit** dient wat ons betreft de koppeling met het ingroeipad naar 100% zero-emissie nieuwverkoop expliciet gemaakt te worden. Dat vormt de leidraad van het beleid:

indien de groei van zero-emissie auto's te sterk achterblijft bij het benodigde ingroeipad, dient het beleid aangepast te worden.

- Daarnaast missen wij in het hoofdstuk mobiliteit afspraken over het stimuleren van *smart charging*. Elektrische mobiliteit zal naar verwachting sterke impact hebben op het elektriciteitsnet. Om spoedige uitrol van elektrische laadinfrastructuur mogelijk te maken, is het belangrijk dat *smart charging* ingezet wordt om te zorgen voor een stabiel elektriciteitsnetwerk waarin optimaal gebruik gemaakt kan worden van hernieuwbare energie en de voordelen daarvan voor EV-rijders.
- Bij de **gebouwde omgeving** vormen de eisen aan nieuwbouw een belangrijk onderdeel van het gehele plaatje. De BENG-eisen zouden daarom ook toegevoegd dienen te worden.
- In het omschreven beleid op hoofdlijnen voor de sector gebouwde omgeving, mist ons inziens beleid dat er op gericht is dat de wijkgerichte aanpak ook daadwerkelijk tot uitvoering wordt gebracht. Ons voorstel is om het proces zoals afgesproken in het Klimaatakkoord op te nemen in het Klimaatplan. Zoals afgesproken in het Klimaatakkoord, zal de Leidraad inzicht moeten geven in de kosten van de gemaakte keuzes en zal de gemeenten in het uitvoeringsplan expliciet moeten motiveren als de gemeente een andere optie dan het alternatief met de laagste maatschappelijke kosten kiest.
- Hoewel verleiding de basis vormt voor de wijkgerichte aanpak, zijn maatregelen nodig om te voorkomen dat delen van een wijk nog aangesloten blijven op het aardgasnet. Een afsluitrecht van het aardgasnet is daarvoor een cruciaal instrument.
- Het decentrale karakter van hernieuwbare opwek zoals genoemd op pagina's 13 en 18-19 leidt niet alleen tot versterking van de regionale en lokale elektriciteitsnetten maar ook tot een forse investering (zowel financieel als ruimtelijk) en uitbreiding van het (midden- en hoogspannings)net. In het Klimaatplan is opgenomen dat "een goede ruimtelijke inpassing van nieuwe energietoepassingen dan ook van belang is". Cruciaal is dat in alle ruimtelijke plannen ook ruimte wordt gereserveerd voor energie-infrastructuur.
- In het Klimaatakkoord is afgesproken dat in de Regionale Energiestrategie door de netbeheerder is uitgewerkt welke aanpassing aan de energie-infrastructuur nodig is om het opwekvermogen aan het net te koppelen en wat daarvan de consequenties zijn (ruimtelijk, financieel, planning, besluitvorming). Daarvoor is het nodig dat de RES zowel de opwek- als vraagkant van energie meeneemt.
- Op pagina 26 van het Klimaatplan staat: 'Met maatschappelijke organisaties worden afspraken gemaakt om te zorgen dat er voldoende duurzaam warmteaanbod is.' Het is aan bedrijven om te zorgen voor voldoende warmteaanbod. Aan welke typen organisaties wordt hier gedacht? Dit zou gespecificeerd moeten worden.
- Op pagina 29 van het Klimaatplan staat: 'In 2019 is een Rijkvisie op de marktordening van collectieve warmtenetten voorzien; de wettelijke kaders hiervoor moeten uiterlijk 2021 zijn aangepast. Medio 2020 komt de Rijksoverheid tevens met visies op de marktordening van warmte (geborgd in de warmtewet 2.0).' Het verschil tussen beide visies is niet helder.

Uiteraard zijn wij graag bereid tot nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

Olof van der Gaag
Directeur NVDE